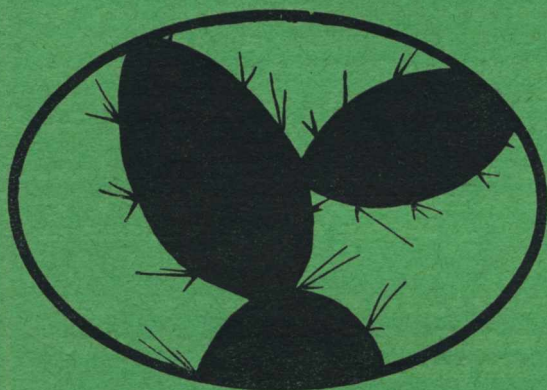

SUCCULENTA

Nederlands-Belgische Vereniging
van Liefhebbers van Cactussen
en andere Vetplanten

1954

No. 6

Voorzitter: A. F. H. BUINING, „Hohorst”, Hamersveld (Utrecht).

Secretaresse: Mevrouw J. GRULLEMANS—VAN BERGHEM,
Hereweg 19, Lisse.

Penningmeester: G. D. DUURSMA, „Vijversburg”, Rijperkerk (Fr.)
Postgiro no. 133550.

Redactie: A. J. A. UITEWAAL en A. F. H. BUINING.

Redactie-adres: Alexander Boersstraat 25 huis, Amsterdam.

BEKENDMAKING

Er zijn vele samenstellingen Kunstmest, doch maar één die de Pokonfabriek maakt en die samenstelling heet

POKON

POKON heeft door zijn zuivere kwaliteit en zijn vele bijzondere eigenschappen een wereldvermaardheid verworven. Dit heeft het gevaar veroorzaakt, dat sommigen denken, dat iedere Kunstmest POKON is en zodoende gerust met een ander merk thuiskomen, menende Pokon te hebben. Er zijn zelfs verkopers, die, als men om Pokon vraagt, gewoonweg maar andere mest geven en nog zeggen: dat is Pokon, of: dat is ook van de Pokonfabriek, of: dat is hetzelfde.

De Pokonfabriek fabriceert ook **Korrelmest**, doch dat is geen Pokon en op de verpakking staat: een product van de Pokonfabriek. Deze Korrelmest is echter van minder zuivere grondstoffen gemaakt, zoals alle Korrelmest en is niet voor potplanten bestemd, doch voor tuinen.

Verder fabriceert de Pokonfabriek **CHRYSAL**, het preparaat dat de Snijbloemen zoveel langer goed houdt, het water zuiver houdt, de bloemen niet doet verkleuren en de geur stimuleert.

Laat niet iets in Uw handen stoppen dat U niet vraagt. U weet, Pokon is de zuiverste Kunstmest, waarvan alle planten echt houden.

De prijzen en verpakkingen van Pokon, Korrelmest en Chrysal zijn :

POKON	flessen van 50 gr.	100 gr.	Pond	Kg
	35 cent	60 cent	f 2.00	f 3.50

KORRELMEST voor de tuin

Strooidozen van 1,2 kg	4 kg
f 1.—	f 3.00

CHRYSAL in pakjes van

25 gram	50 gram	100 gram	750 gram in bus
35 cent	60 cent	f 1.10	f 5.—

H. P. BENDIEN

Pokon-, Korrelmest- en Chrysalfabriek
N A A R D E N

Nederlands-Belgische Vereniging
van Liefhebbers van Cactussen
en andere Vetplanten

SUCCULENTA

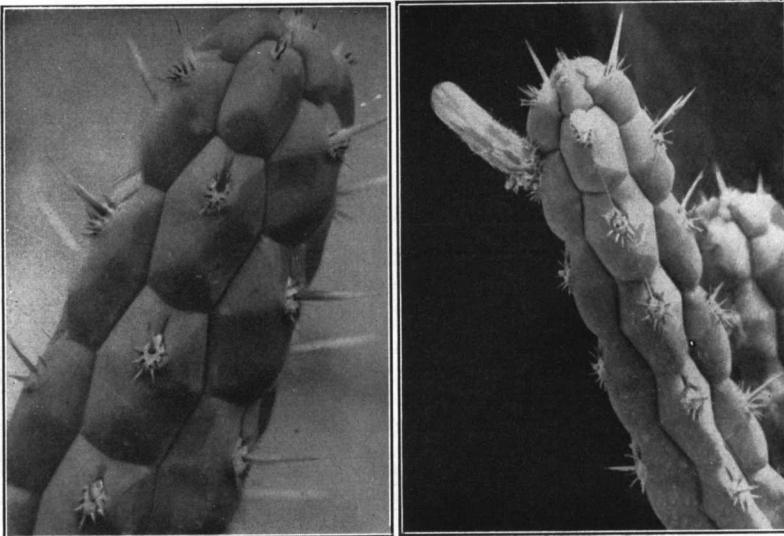
Borzicactus tessellatus Akers et Buining sp. nov.

door JOHN F. AKERS en A. F. H. BUINING.

Laetevirens, valde ramosus, usque ad 1,50-1,80 m altus; costae 5-6, in gibbos tessellatos sexangulares supra sulcatis divisae; aculeae marginales circa 10; aculea centralis una validissima, subulata; flores cylindrici, rubri, subactinomorphi; tubus setosus, infra annulo lanuginoso cellam nectariferam attingente instructus; fructus luteus; semina atra, hilo magno, albo.

Habitat: in Peruvia centrali, inter Churin et Oyon ad flumen Huaura. Typus in Herb. Dudleyanum, Univers. Stanford (Calif.).

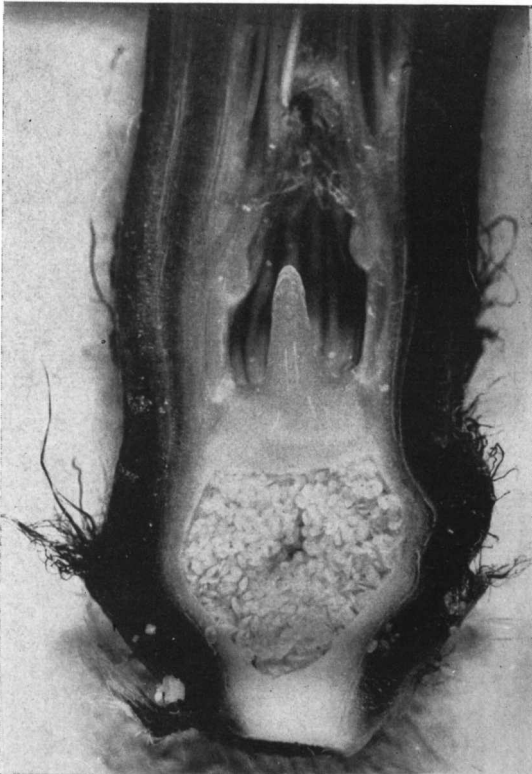
Boomvormige planten, tot 1,80 m hoog; takken lichtgroen, 6-8 cm in doorsnede, met 5-6 lage, 1 cm hoge ribben; ribben door overdwarse groeven verdeeld in als van facetten voorziene schildvormige knobbels, verticaal gegroefd boven de areolen; areolen ellipsvormig, 6,5 mm bij 8 mm, 4-5 cm van elkaar en bekleed met wit vilt; randdorens ongelijk, ongeveer 10, lang 7-15 mm, de onderste dunner en korter en alle roodachtig bruin gestipt, naald- tot priemvormig, stekend; middendorens gewoonlijk 1 maar

Borzicactus tessellatus (links $\times 0,5$, rechts $\times 0,25$)

foto: Akers.

soms 2, horizontaal tot opgaand, zeer krachtig, 2 mm in \varnothing , priemvormig, stekend, 1,5–3 cm lang en roodachtig bruin gestippeld; haren of borstels komen op de areolen niet voor; bloemen alleenstaand, bij daglicht geopend, bloeiende uit de bovenste areolen maar niet uit de top, cilindervormig, nauwelijks zygomorph, 1,5 cm in doorsnede en 8 cm lang met een korte zoom; binnenste bloembladen omgekeerd lancetvormig tot spatelvormig, roserood met een violette rand, top van de bloemblaadjes onregelmatig gekerfd, stomp, met korte punt; buitenste bloemblaadjes lijn- tot lancetvormig, naar buiten omgebogen, roserood, met toegespitste punten; meeldraden niet boven de bloembekleedsels uitstekend, gebundeld, aan de bovenzijde violetrood, onderaan witachtig, de onderste korter en vrijstaand

Doorsnede onderste deel bloem met wolring ($\times 0.35$)

foto: Akers.

tot onderaan in de bloembuis, de bovenste vastgegroeid aan de bloembuis; helmraden teer en slank; helmknopjes langwerpige, 2 mm lang, crèmegeel; stamper 1 cm boven de bloembekleedsels uitstekend, rose, krachtig, 9 stempels, groenachtig geel, 8 mm lang, behaard; bloembuis vlezig, sterk gegroefd, 7 cm lang met wat witachtige haren onder in de bloembuis, iets hoger sluit een wolring de nectarkamer af; schubjes op de bloembuis breed, lang, dik en vlezig, met opgeheven toegespitste puntjes, die aan het uiteinde donker geelrood zijn, haren uit de oksels van de schubjes 50–60, 2–10 mm lang, witachtig van boven en bruinachtig zwart beneden, aan de rijpe vrucht bruin en stug; vruchtbeginsel plat cirkelrond, helder groen, met veel brede, platte, dakpansgewijs geplaatste, afgeknotte schubjes, voorzien van een bleke geelrode dorenachtige punt; vrucht bezet met brede, lage, schildvormige facetten, dof,

wasachtig, geel, 3,5–5,5 cm in doorsnede, omgekeerd eirond, de donkerbruine bloemresten met bosjes bruine haren blijven aan de vrucht zitten; de areolen op de vrucht zijn 1,5 cm van elkaar verwijderd, de vrucht is bezet met kleine, deltavormige, toegespitste schubjes; vruchtpulp droog, witachtig, verdroogt bij het rijp worden en laat een lege ruimte achter onder in de vrucht, waarin de zaden zich verzamelen; de zaden zijn geplaatst op 1 cm lange zaadlijsten, ze zijn middelmatig groot, dof, zwart, gestippeld, gekield, met een grote witte navel.

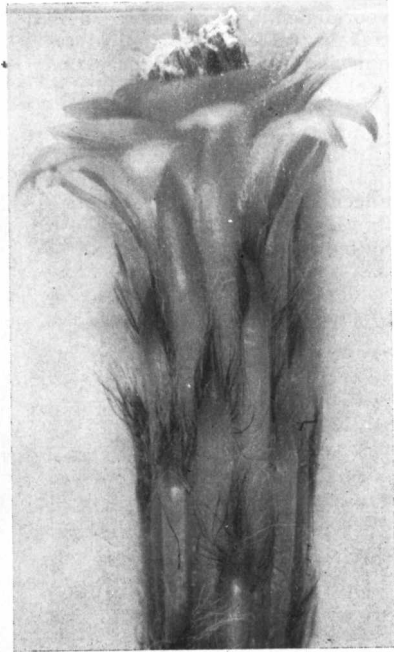
Vindplaats tussen Churin en Oyon langs de Rio Huara, dep. Lima, district Cajatanbo, Peru en aldaar algemeen voorkomend.

Het is een zeer opvallende plant met haar heldergroene takken en krachtige priemvormige dorens, die doen denken aan de middendorens van *Oreocereus hendriksenianus*; de sterk in het oog vallende schildvormige knobbels onderscheiden deze plant echter van alle andere.

De in Midden-Peru voorkomende Borzicactussen groeien meer boomachtig en zijn sterk vertakt, terwijl de knobbels sterk gegroefd zijn. De bloemen zijn krachtig, cilindervormig, vrij sterk behaard en bij alle komt onder in de bloembuis de wolring voor. De vruchten zijn geel van kleur en zij springen bij het rijp worden overlans open. De pulp van de vrucht is droog en verschrompelt tijdens het rijp worden, waardoor de zaden vrij komen.

De van Equador afkomstige Borzicactussen wijken van de genoemde soorten af. Ze zijn minder vertakt en hebben een meer liggende, kruipende habitus. De bloemen zijn slanker en ze hebben een veel wijdere zoom.

Tot dusverre werden uit Midden-Peru slechts 2 soorten beschreven, n.l. *Borzicactus fieldianus* Br. et Rose en nu *Borzicactus tessellatus*. Zoals bekend is stelde C. Backeberg voor *Borzic. fieldianus* het geslacht *Clistanthocereus* op. Wij kunnen hem hierin vooralsnog niet volgen.

Bloem *Borzic. tessellatus* (\times ca 1.5)

foto: Akers.

CONDENSED DESCRIPTION IN ENGLISH :

A bright, green, much branched plant 5 to 6 feet tall. The 5 or 6 ribs are divided into six-sided, faceted tubercles which are grooved from above. The usually single, central spine is quite heavy and awlshaped. The flowers are cylindrical, red and but slightly zygomorphic. The tube scales are long and fleshy with sharp tips. The tube is covered with many wiry hairs, which are brown to black with white tips. Inside at the base of the tube is a tuft of whitish hairs. The fruit is yellow with shield-shaped, flattish tubercles and persistent floral remains. The pulp of the fruit is dry and shrinks when ripe, allowing the seed to collect at the base of the fruit. As far as is known these plants occur only in a narrow zone midway between Churin and Oyon in central Peru, along the river Huaaura.

De Diacanthium-Euphorbia's

door J. A. JANSE.

De verdeling van het grote geslacht *Euphorbia*, heeft - althans voor zover het de succulente soorten betreft - steeds veel moeilijkheden opgeleverd. Het leek er wel op, alsof Berger er in 1907 tamelijk goed in geslaagd was een indeling door te voeren, doch sindsdien zijn vele soorten bekend geworden, die zich niet in dit enge keurslijf laten wringen.

Er is echter één groep, die door de Zwitserse botanicus Edmond Boissier was beschreven, die wij nog steeds erkennen als een sectie met onbetwistbaar bestaansrecht. Dat zijn namelijk de onder de naam „*Diacanthium*” (met twee stekels) bekende soorten, gekenmerkt door de stekels, die paarsgewijze aan de bladbasis

voorkomen. Men heeft deze stekels wel eens beschouwd als ontstaan uit de op deze plaats veel voorkomende steunbladen en het is aannemelijk, dat dit kenmerk zeer primitief moet zijn in het geslacht *Euphorbia*, daar de groep *Diacanthium* niet alleen een zeer groot verspreidingsgebied heeft, doch ook een buitengewone vormenrijkdom ten toon spreidt en tenslotte omdat de groep, naast succulente planten, ook soorten bevat, die wij ten hoogste als xerophyten (d.w.z. droogteplanten) kunnen beschouwen.

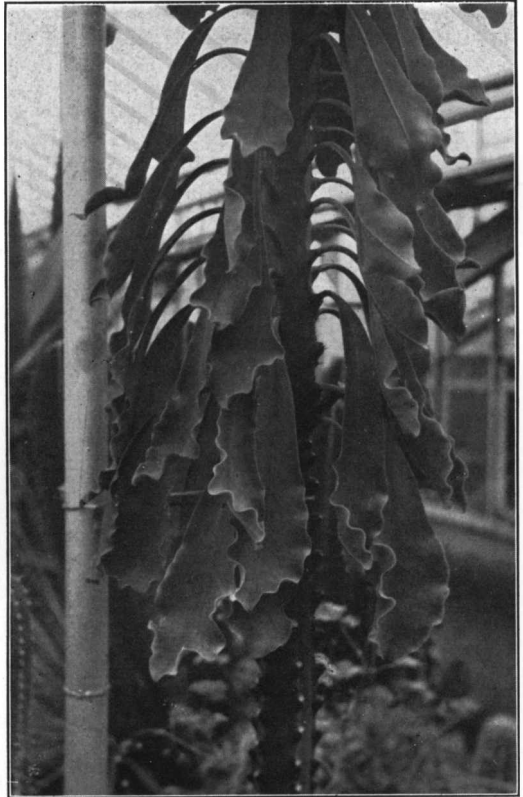
De *Diacanthium*-*Euphorbia*'s bestrijken vrijwel het gehele gebied, waar succulente planten gevonden worden. Met inbegrip van de Canarische Eilanden en Madagascar, komen ze in geheel Afrika voor, ze overschrijden de Rode Zee en wij treffen ze zowel in Arabië als in India aan, doch hoever in Azië de verspreiding nog zonder invloed van de mens is tot stand gekomen, is moeilijk te bepalen. De grootste verscheidenheid van vormen zien wij in Zuid-Afrika, waar het *Diacanthium*kenmerk optreedt bij soorten, die overigens in hun habitus sterk van de overige soorten afwijken.

Hoewel de naam „*Diacanthium*” zoals hierboven reeds werd uiteengezet een stekel „paar” aanduidt, heeft men gemakshalve in deze groep ook enkele soorten opgenomen, die maar 1 en die zelfs 3 stekels aan de bladbasis vertonen. Het is ook niet zeldzaam, dat wij naast, of liever boven het gewone stekelpaar nog een paar, gewoonlijk veel kleinere stekeltjes aantreffen.

Een bijzonder orgaan, waarmede wij bij deze *Euphorbia*'s veel te maken krijgen, is het z.g. „schildje”, een meestal gekleurd orgaan, waaruit de stekels als het ware ontspringen. Dit schildje is vaak zeer karakteristiek van vorm. Bij sommige soorten is het schildje slechts zwak ontwikkeld (*E. neriifolia* L.) of ligt het iets weggezonden in de ribben, bij andere daarentegen is het opvallend dat het een dan weer ronde, dan weer halvemaaanvormige of niervormige gestalte aanneemt. Soms zijn de schildjes zo dicht bij elkaar geplaatst, dat ze een aaneengesloten rij vormen; bij enkele soorten zijn ze zelfs aaneengegroeid tot een z.g. „hoornband”, die de uiterste rand van de ribben geheel bekleedt.

Al deze kenmerken vertonen een zekere afwisseling; bij sommige soorten is b.v. de hoornband een vast kenmerk, bij andere daarentegen gaat de hoornband bij te sterke lengtegroei spoedig enigszins verloren, zoals b.v. bij *E. pseudocactus* Berger, waar hij niet zelden door kleine stukjes groen weefsel wordt onderbroken. Opvallend is dan, dat het oog, dat op korte afstand van het stekelpaar ligt, nog juist door de hoornband wordt ingesloten.

In habitus kunnen de *Diacanthium*soorten zeer grote verschillen vertonen. De boomvorm, met een dikke ronde stam en een ronde of omgekeerd pyramidale kroon van evenwijdig opstijgende takken, is vooral karakteristiek voor Oost- en Centraal-Afrika, waar zulke *Euphorbia*soorten karakterbomen van de savannen en hoogvlakten zijn. De stam en de takken van deze soorten, die op dezelfde wijze als zuilcactussen geribd zijn, krijgen op de duur een verschillend uiterlijk, daar de

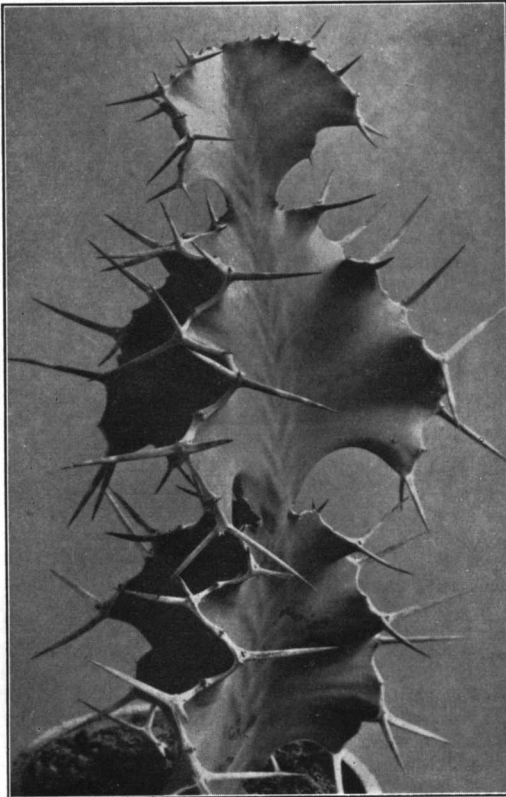

Euphorbia undulatifolia Janse foto: Uitewaal.

stam bij sterke groei rond wordt, de ribben verdwijnen en de stekelparen afvallen. Bij kleinere boomvormen, b.v. *Euph. grandidens* Haw., blijft de stam nog wel kantig, doch vertoont een groter getal ribben dan de zijtakken, die op hun beurt meestal meer ribben vertonen, dan de takken van de tweede of derde orde.

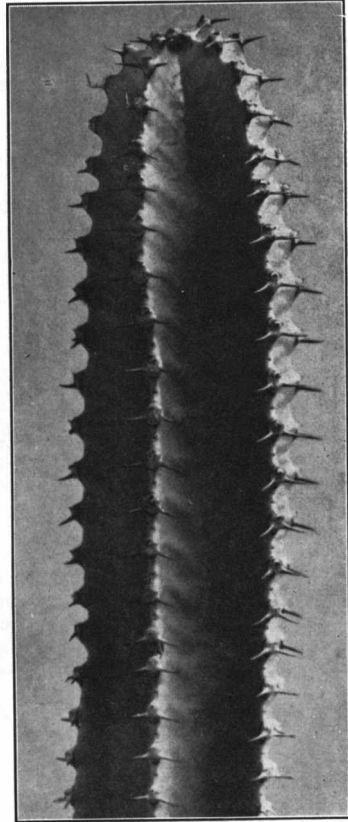
Zeer sterke wijzigingen ondergaan de boomvormige soorten van zaailing tot volwassen exemplaar, zo zelfs, dat men soms niet zou geloven met één en dezelfde soort te doen te hebben. Toch vertonen deze wijzigingen in haar algemeen karakter een gelijksoortig verloop, al zijn sommige kenmerkswijzigingen bij de éne soort veel duidelijker dan bij de andere. Jongere exemplaren van vele boomvormige soorten der *Diacanthium*groep vertonen vaak sterk golvende ribben, die bij oude planten langzamerhand verdwijnen; aan zulke sterk golvende ribben worden deze stekelparen kleiner en minder ontwikkeld, naarmate de ribben rechter worden. Goede voorbeelden van zulk een ontwikkeling zijn *E. erythraeae* N. E. Br. en *E. ammak* Schweinf., waar de grote horizontaal spreidende stekelparen aan de sterk golvende ribben van de jonge exemplaren bij de oude takken bijna geheel verdwenen zijn. De ribben zijn dan recht en sterk in dikte toegenomen, evenals de centrale as van de twijg. (Figuur 2, pagina 87).

Jonge planten van deze sectie vertonen ook vaak een karakteristiek gemarmerde tekening,

Euphorbia grandicornis Goeb.

foto: Uitewaal

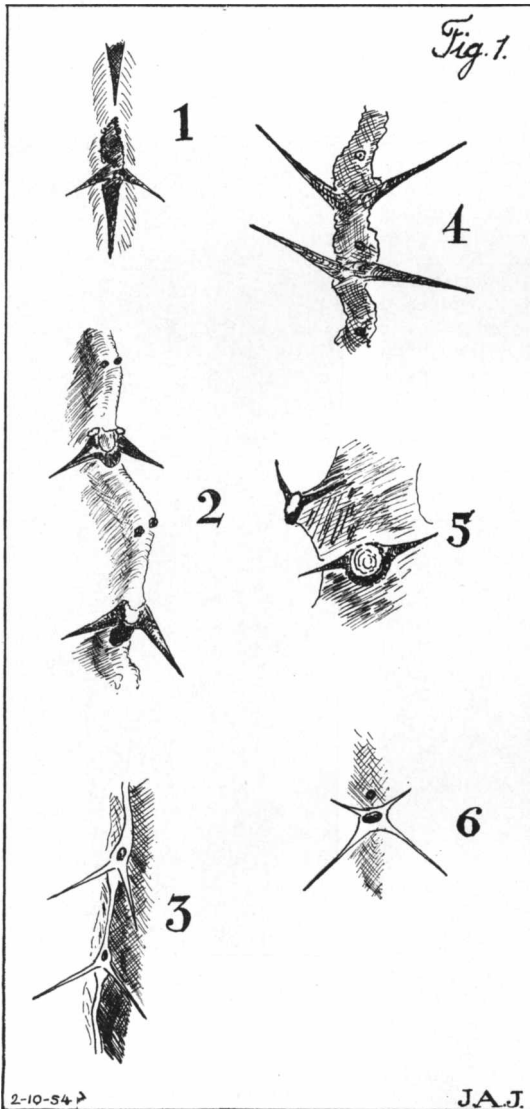

Euphorbia canariensis L.

foto: Uitewaal.

die bij toenemende ouderdom geheel verdwijnt. Deze gemarmerde tekening is meestal het dichtst bij de voet van de ribben en wordt, naar de kanten uitstralend, steeds sterker onderbroken door de groene hoofdkleur. Geleidelijk neemt deze tekening bij oudere takken af. Bij sommige soorten, zoals bijv. *E. lactea* Haw., blijft deze tekening echter altijd aanwezig. De plant, die wij in onze kassen

algemeen kweken als *Euphorbia hermentiana* Lem. (= ? *trigona* Haw., niet Rexb.), vertoont als jonge plant bijna zonder uitzondering zulk een mooie marmertekening van grijswitte tint op de donkergroene grondkleur van de takken, doch oudere planten worden effen, glanzend donkergroen.

Stekelparen van de sectie „Diacanthium”. 1. *Euph. ledienii* Berger; nauw oopenstaande stekelparen met puntig aflopend schildje. 2. *Euph. ingens* E. Mey. 3. *Euph. officinarum* L.; de stekelparen door een smalle hoornband met elkaar verbonden. 4. *E. virosa* Willd.; brede hoornband. 5. *E. nivulia* Ham.; aan de grote ronde bladsnavel slechts een zwak ontwikkeld schildje. 6. *Euph. subsalsa* var. *kaokensis* W.D.S.; een groot en een kleiner stekelpaar vertonend.

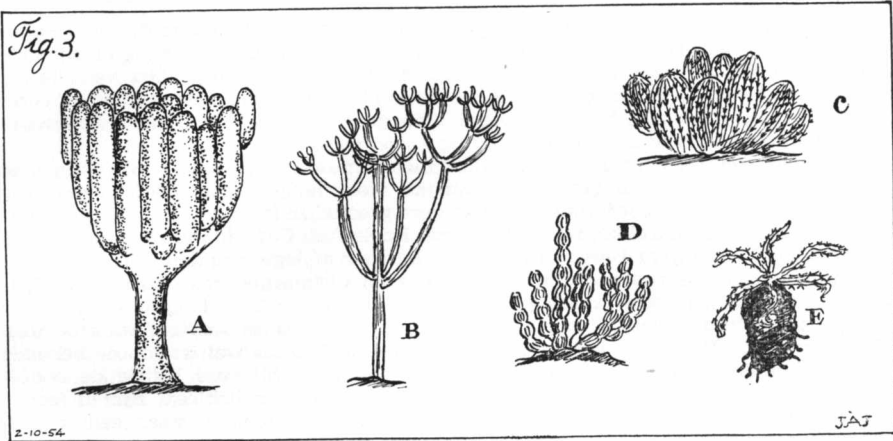
Van een geheel ander karakter beschouw ik echter de bonte tekening van een *E. pseudocactus* Berger, die, in tegenstelling tot de ietwat onregelmatige vlekken van bovengenoemde soorten, een buitengewoon regelmatig verloop heeft; het zijn feitelijk U-vormige booglijnen, die met de bovenste opening naar de stekelparen gericht zijn.

De echte bladeren zijn bij de *Diacanthium-Euphorbia*'s zeer verschillend van ontwikkelingsgraad. Grote kruidachtige bladeren vertonen vooral de soorten van de splendens-groep, de xerophytische struiken van Madagascar, die zo opvallen door de helder gekleurde schutbladeren van de bloeiwijze.

Flinke bladeren hebben ook de Indische soorten van de *neriifolia*-groep; het grootst zijn ze wel bij *E. undulatifolia* Js, waar ze 18 cm lang en 5 cm breed kunnen worden, doch ook *E. neriifolia* L. en *E. nivulia* Ham. ontwikkelen in de groeiperiode flinke, meer vlezig-leerachtige bladeren.

De jongere planten van de boomachtige soorten hebben meestal kleine blaadjes, die echter bij sommige soorten nog 5-7 cm lang kunnen worden, doch meestal vrij spoedig afvallen. Flinke bladeren kan men bijvoorb. waarnemen bij de plant, die waarschijnlijk het meest overeenkomt met *Euph. abyssinica* R., een onvoldoende bekende soort. Bij *Euph. ingens* E. Mey zijn de blaadjes reeds van bescheiden omvang, 4-6 mm lang, zij vallen zeer spoedig af. Bij de grotere bladeren treffen wij meestal een korte, rolronde bladsteel aan, die geleidelijk in de bladschijf overgaat, doch zich als het ware in de dikke hoofdnerf, met name aan de onderzijde van het blad, voortzet.

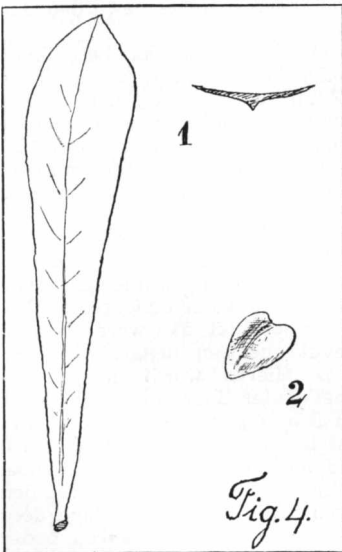
In de rustperiode, die in bepaalde streken zeer lang kan

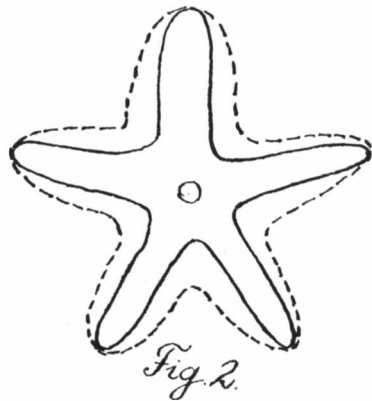
Groeivormen van de Diacanthium-Euphorbia's. A. Grote boomvorm met dikke ronde hoofdstam. B. Boomtype met kransgewijze vertakking. C. Lage, kussenvormige groeiwijze. D. Lage struiken met evenwijdig opstijgende takken. E. Dikke wortelknol met stralend uitstaande takjes van *Euphorbia squarrosa* Haw.

duren, zijn de planten niet alleen bladerloos, doch de groei staat ook geheel stil. Dit komt duidelijk tot uiting in de sterk ingesnoerde takken van sommige soorten, waardoor lange en korte leden ontstaan, die Berger zo kenmerkend „Jahrestriebe” genoemd heeft. De lengte, en andere afmetingen van deze leden zijn - hoewel vrij sterk van groeiomstandigheden afhankelijk - voor de vele soorten zeer karakteristiek. Soms zijn de leden over hun gehele lengte vrijwel gelijk van dikte en zijn de insnoeringen zelfs onduidelijk, zoals b.v. bij *E. triangularis* Desf., bij andere soorten daarentegen, bijv. *E. coeruleascens* Haw., zijn de takken elke 6 cm sterk ingesnoerd, zodat korte leden ontstaan, die in het midden veel dikker zijn dan uit de uiteinden.

Een zeer bijzondere vorm hebben de leden van de echte *Euphorbia cooperi* Marl., welke aan de onderkant zeer buigig gezwollen zijn en naar boven toe slank uitlopen, zodat een flesvorm ontstaat.

Bladvormen van Diacanthium Boiss. 1. *Euph. abyssinica* R. (fide Croizat). 2. *Euphorbia triangularis* Desf.

Doorsnede van een geribde stam; de gestippelde lijn geeft de gewijzigde omtrek aan na groei in de dikte.

Sommige kleinere boomvormige soorten vertakken geheel anders dan b.v. *Euph. ingens* E. Mey; in plaats van een dikke hoofdstam met kandelabervormig opstijgende takken, kunnen we bij deze soorten meer spreken van een kransgewijze vertakking, welke zich op enige afstand van elkaar herhaalt, waardoor meer een boomvorm ontstaat, zoals in figuur B. is afgebeeld. Een goed voorbeeld van deze groeiwijze geeft *Euphorbia grandidens* Haw.

De struikachtige soorten vormen vaak dichte bossen van evenwijdig opstijgende takken, terwijl ook de hogere vertakkingen, dicht langs de hoofdtak evenwijdig opstijgen (fig. D.); een goed voorbeeld van deze groeiwijze is b.v. *E. coerulescens* Haw.

De soorten uit Marokko, zoals *E. echinus* Hook. f. & Coss, *E. beaumieriana* Hk. f. & Coss. en *E. resinifera* Berg. vormen lage kussens of lage struiken, die dicht aaneensluiten. Bij *E. beaumieriana* wordt wel een hoofdstam gevormd, doch deze blijft t.o.v. de zijtakken in ontwikkeling ten achter.

Tenslotte vermelden wij nog het groepje Zuidafrikaanse soorten, waartoe o.m. *E. squarrosa* en *E. stellata* behoren. Deze gelijken in habitus wel iets op de bekende „Medusahoofden” van de Anthacanthasectie, doch waar bij deze laatste de hoofdstam groen is en met dezelfde podariën als de zijtakken is bekleed, zijn bij eerstgenoemde soorten alleen de zijtakken groen, de hoofdstam is meer een knollig opgezwollen wortelhals.

Berger heeft in zijn reeds meer genoemd boekje getracht de sectie „Diacanthium” in reeksen onder te verdelen en daarbij plaatste hij laatstgenoemde soorten in een groepje „Scolopendriae” bijeen. Naast de door Berger opgesomde soorten zijn er thans uit Afrika veel meer van zulke vormen bekend, die echter door allerlei overgangen met andere lage struikvormen verbonden zijn. Bij *E. schinzii* Pax kan men van een sterk opgezwollen wortelgedeelte niet meer spreken, het ondergrondse gedeelte is een vertakte wortelstok, die boven de grond uitloopt in een aantal korte takjes.

(Wordt vervolgd).

Zaaien van mesems en cactussen binnenshuis

En van de meest spannende bezigheden in onze liefhebberij is het zaaien. Altijd zien we weer vol verwachting uit naar het moment waarop de eerste zaden ontkiemen. En zijn we na verloop van tijd bijna alle zaden plantjes geworden dan geeft dit ons grote voldoening.

Het volgende is bedoeld voor hen, die niet over een verwarmde kas beschikken en toch met succes mesems en cactussen willen zaaien. Vooral voor mesems is in dit geval het tijdstip van zaaien van groot belang. Zaaït men te vroeg, dan kunnen de plantjes door gebrek aan licht zich niet behoorlijk ontwikkelen, zaai men te laat, dan zijn ze te klein om met goed gevolg de zomerrust in te gaan, terwijl bij laat zaaien - en dit is een opmerkelijk verschijnsel - het zaad niet zo goed ontkiemt en bovendien algen de plantjes kunnen overwoekeren. De beste tijd van zaaien is daarom het laatst van Februari en het begin van Maart.

Voor het zaaien gebruik ik de bekende ronde zaaipannen met voetjes, die bij elke handelaar in duivenvoer te krijgen zijn. In deze pannen kunnen 6 à 8 soorten gezaaid worden. Zaden die zeer lang moeten liggen voordat ze ontkiemen, zaai men liever apart. De pan wordt, als ze nieuw is, enige tijd in water ondergedompeld, tot ze hiermede goed doortrokken is. Is ze reeds eerder gebruikt, dan wordt ze goed schoongeschrabd. De pan wordt voor ongeveer $\frac{3}{4}$ gevuld met een mengsel van zand en niet te grof grint, dat van te voren gewassen is. Hierna wordt de pan tot bijna aan de rand in het water gehouden, zodat het water door de gaatjes naar binnen dringt en het grint en zand een compacte massa is geworden; dit om later het verzakken van het zaaïsel te voorkomen. Nadat het water uitgezakt is, wordt een enkele centimeters dik laagje zandige tuingrond opgebracht. Deze grond moet van te voren gezeefd zijn door een zeef met maaswijdte van horregaas en bovendien zo verhit zijn geweest, dat alle leven zo goed als gedood is. Dit bereikt men door de gezeefde grond in een oude pan op een gasstel of andere warmtebron onder voortdurend roeren zodanig te verhitten, dat men bij aanraking met de hand deze snel moet terugtrekken. De grond mag niet branden. De grond, die het best met een eetlepel opgebracht kan worden, moet 1 à 2 cm onder de rand van de pan blijven en wordt met een lucifersdoosje gelijk gemaakt en licht aangedrukt. Om het te zaaien oppervlak in gelijke resten te verdelen, wordt dit met een reepje glas of iets dergelijks door het indrukken van streepjes in vakjes verdeeld. In elk vakje

komt een nummertje te staan, dat met Oostindische inkt op een celluloidplaatje van 1 x 2 cm geschreven is. De celluloidplaatjes kunnen uit een oud haarzakje of ander voorwerp van celluloid geknipt worden. Het nummer dat op het plaatje staat, schrijft men ook op het pakje zaad dat men in het betreffende vakje wil zaaien. Men kan natuurlijk ook nummer en naam nog in een boekje schrijven.

Nu kan met het zaaien begonnen worden. Na opening van het pakje worden de zaden, die meestal in een van de lange vouwen van het papiertje zitten, er met een speld voorzichtig uitgeschoven, waardoor een gelijkmatige zaaiing verkregen wordt. Vooral bij de uiterst fijne zaden van *Dinteranthus microspermus* is deze manier zeer doelmatig. Deze zaden worden niet met zand of grond bedekt. Hierna wordt de pan in lauw water geplaatst, tot de grond geheel met water is doortrokken. Het water mag niet verder dan de oppervlakte van de grond komen, daar anders de zaden wegspoelen. Het zaaisel wordt nu, met een glasplaat afgedekt, op de schoorsteenmantel geplaatst, waar het aanvankelijk dag en nacht blijft staan, totdat de eerste zaden ontkiemen; dit gebeurt meestal na ongeveer vijf dagen. Voorwaarde is natuurlijk dat de verwarming des nachts niet uitgaat. De temperatuur mag des avonds enige tijd tot ongeveer 30° C. stijgen; op de schoorsteenmantel kan de temperatuur zeer hoog worden, hetgeen het kiemen bevordert. Na het ontkiemen van de eerste zaden wordt de pan overdag voor een raam op het zuiden of zuidoosten geplaatst en bij sterke zonneschijn met dun vloeipapier geschermd. Tevens wordt wat lucht gegeven door een lucifertje onder de plaat te leggen, dat er echter onder weggehaald wordt wanneer de pan 's avonds weer op de schoorsteenmantel wordt geplaatst.

Het is niet noodzakelijk dat in de ruimte, waar het zaaisel overdag staat, gestookt wordt. Echter mag de temperatuur niet beneden 10° C. dalen. De onnatuurlijke temperatuurswisseling n.l. bij dag koel 's nachts warm, heeft niet de minste invloed op het kiem- en groeiproces. Deze behandeling - overdag voor het raam 's nachts op de schoorsteenmantel - wordt gedurende vier weken volgehouden, waarbij gezorgd wordt dat de grond nimmer uitdroogt. Hierna kan met verspenen begonnen worden. Ook de dan nog uiterst kleine *Dinteranthus* moet nu verspeend worden, want het langer in de zaaipan laten staan leidt tot overwoekering door de algen, die nu zo langzamerhand de overhand beginnen te krijgen.

Voor het verspenen wordt wederom een zaaipan gebruikt en tot een centimeter onder de rand gevuld met een mengsel van half goede tuingrond, half grof zand met toevoeging van een weinig oude kalk. Het gemakkelijkst kan men verspenen, wanneer de grond iets vochtig is, met gebruikmaking van een puntig lucifertje als poothoutje. De plantjes worden op geringe afstand van elkaar gezet. Na het planten wordt het geheel met een borstel besprenkeld. Het best kan men hiervoor een werkborstel gebruiken, die nog weinig afgesleten is. Niet te veel water tegelijk! Hierdoor komen de plantjes goed vast te staan. Ze worden nu dag en nacht voor het raam geplaatst en worden nog steeds tegen sterke zonbestraling geschermd. De glasplaat behoeft niet meer gebruikt te worden. Ook nu moet de grond zorgvuldig vochtig gehouden worden. Zodra de plantjes aan de groei gaan, kunnen ze buiten in de bak geplaatst worden, waar ze langzamerhand gehard worden en steeds meer aan de zon kunnen wennen totdat ze geheel ongeschermd en vrij in de buitenlucht staan; alleen tegen regen moeten de jonge plantjes beschermd worden. De op deze wijze gekweekte mesems zijn zeer sterk en kunnen in de winter heel wat verdragen.

Op bovenstaande manier kweekte ik dit voorjaar *Lithops mickbergensis*, *L. alpina* en *L. bella*, *Lapidaria margaratae*, *Dinteranthus microspermus*, *Cheiridopsis candidissima* en *Rhinephyllum broomii*; alles in één zaaipan. Na vier maanden hadden de Lithopsoorten en Lapidaria de grootte van een flinke erwten. *Dinteranthus* was zelfs nog iets groter, terwijl de bladen van *Cheiridopsis* ongeveer 3 cm groot waren en *Rhinephyllum* bijna in bloei kwam. Bijna elk zaadje werd een plantje!

Gelijktijdig en op dezelfde wijze zaaide ik enige gemakkelijk te kweken cactussoorten zoals *Rebutia minuscula* en *Reb. senilis*, *Trichocereus spachianus*, *Notocactus tabularis* en *Lobivia* gemengd. Ook deze deden het alle heel goed. Het is echter wel gewenst, dat de jonge cactussen na het verspenen en ook gedurende de verdere groei in de zomer geschermd worden. Wanneer ongeveer half Augustus de zon haar grootste kracht begint te verliezen, kunnen de plantjes langzaam aan de zon gewend worden. Zij zijn dan half September geheel gehard en kunnen zolang in de open lucht blijven, als het weer het toelaat. Daarna komen zowel de mesems als de cactussen weer onder glas, waarbij zoveel mogelijk gelucht wordt, zij blijven daar tot het begint te vriezen. Meestal kunnen de planten tot het laatst van November buiten blijven, mits ze zo goed als droog staan.

H. ZILLIG.

Bij de moeder van Kring Zwolle

(Collecties van Liefhebbers XIII)

Mevrouw E. J. Wurtz-Blikkendaal is in Zwolle de spil, waarom het kringleven draait. Zij werd in 1934 lid van Succulenta na het lezen van een klein boekje, dat gedrukt was bij de drukkerij, waar haar man werkzaam was en waar hij ook nu nog werkzaam is.

Het boekje werd uitgegeven door de firma Zaadnoordijk te Groningen; o.a. werden flacons „Plantenzegen” aanbevolen, een afdoend middel tegen allerlei kwalen, ook van cactusplanten. Het boekje, prijs f 0,40, bevat o.a. foto's van de Laet, wijze raad van de heer Duursma en het adres van mej. Karsten; het was een reuzen aanwinst voor iemand, die enkele succulenten bezat, doch geen lectuur had over deze planten. Mevrouw Wurtz heeft het

boekje kapot gestudeerd en tot op heden bewaard. Er staan ook tien geboden in voor de cactusliefhebber, het vijfde gebod luidt: „geef Caracas aan oudere planten”, het tiende gebod zegt: „sluit u aan bij andere liefhebbers en wordt lid van Succulenta”. Dat laatste deed Mevrouw Wurtz en nu, na twintig jaar, heeft zij een van de mooiste liefhebbersverzamelingen van ons land.

Zij heeft geen voorliefde voor cactussen of voor de andere vetplanten en ook niet voor een bepaalde groep; zij vindt een gemengde verzameling het mooiste; zij vindt vanzelfsprekend de bloemen heel mooi, maar de bedoorning is voor haar het voornaamste, want daarvan kan men een heel jaar genieten. Geliefkoosde planten

zijn *Mammillaria bombycina*, een exemplaar met 30 koppen en een afmeting van ± 45 cm; een sterk bedoornde *Parodia maassii*; *Lobivia cinnabarina* met 21 stammen; *Mam. elgongata* met 50 stammen, *Notoc. haselbergii* met 25 stammen rond de hoofdtop; een „echte” *Mam. hahniana*, *Malacocarpus sellowii*; een donker goudgele *Notoc. leninghausii*; *Cleistocactus strausii*, hoog 95 cm; *Pilocereus palmeri*, hoog 80 cm; een geel bedoornde en een bruin bedoornde *Mam. bombycina* en *Opuntia vestita*. Wat de andere vetplanten betreft, daarbij trekt een *Euphorbia meloformis* met 9 koppen de aandacht. Heel mooi zijn ook *Euphorbia coralensis*, *Kalanchoe beharensis*, 1 m hoog, en verschillende Conophytum-, Faucaria-, Lithops- en Sedumsoorten.

Het grootste deel van de verzameling staat in de volle grond van het tablet, de heel grote planten staan in potten, omdat de wortels van grote planten het gehele tablet doorkruisen en dan bij het opnemen te veel te lijden hebben. Jaarlijks wordt twee derde van de kas onder handen genomen en van verse grond voorzien;

er wordt 1 vierkante meter vrijgemaakt en langzaam maar zeker verhuizen de planten naar een nieuwe standplaats. In Februari begint het verplanten en verpotten en met Goede Vrijdag wordt vaak de laatste hand gelegd aan deze omvangrijke arbeid. De heer Wurtz helpt ook, want de kas moet klaar zijn als het huis aan de beurt komt, omdat de planten, die 's winters in huis staan, in het voorjaar een plaats krijgen in de kas. Dit zijn geen succulenten, doch Oleanders, Bougainvillea, Achimenes, Pelargoniums, Fuchsia's, Stephanotis, het Kaapsviooltje, Hoya carnosa en enkele Orchideeën; als de Cactussen uitgebloeid zijn, geeft altijd wel een van deze planten kleur en fleur aan de kas.

Voor het grondmengsel wordt bladgrond gekocht en op een strooptocht naar de IJssel buiten Zwolle wordt aarde van molshopen verzameld. De grond rondom Zwolle bestaat uit goede rivierklei, doch daarvan mag niet te veel worden genomen; te veel klei doet succulenten onnatuurlijk groeien, waardoor de mooie kleur van vele planten verloren gaat. Gezeefde bladgrond vormt de hoofdschotel; witbedoornde planten krijgen wat extra kalk. Het grondmengsel bestaat uit 3 delen bladgrond, 2 delen klei en 1 deel grof zand. Op elke emmer grond wordt 1 lepel Thomasslakkenmeel en 2 lepels patentkali toegevoegd.

Mevrouw Wurtz laat haar planten geen kou lijden, het verwarmen met een gewone vulkachel, die in het midden van de kas staat, begint meestal al vroeg, ook omdat de kas anders te vochtig wordt. Mevrouw Wurtz houdt niet van een temperatuur even boven het vriespunt, ze dweept, zoals ze zeide, met een temperatuur van 50° Fahr. overdag en zo mogelijk ook des nachts. Als wij bedenken, dat dit de meest voorkomende wintertemperatuur is aan de Riviera, dan kan men, geloof ik, geen bezwaar hebben tegen een verwarming tot 50° F., als de portemonnaie het toelaat. Zaaillingen en ook de zaadbakjes worden in het vroege voorjaar wel eens met behulp van warme kruiken op de juiste temperatuur gehouden en een oude tafel met opstaande randen van triplex en afgedekt met glas, in de vier hoeken voorzien van een lampje van 40 Watt, is een ideale couveuse voor het ontkiemende zaad.

Gedachtig aan de uitspraak: „gedeelte vreugde is dubbele vreugde” wilde Mevr. Wurtz, daarin trouw bijgestaan door haar echtgenoot, te Zwolle een afdeling van Succulentia oprichten, maar er waren in Zwolle maar 8 leden. De heer Wurtz werd lid en iemand in Apeldoorn was bereid het hek te sluiten en zo werd op 18 Febr. 1950 de afdeling Zwolle geboren; thans telt ze 15 leden en 2 juniorsleden.

De afdeling is zeer actief, de vergaderingen worden goed bezocht en zijn zeer gezellig, geregeld gaat de kring bij de leden op bezoek; de verzameling van de heer Zimmerman in Heerde en de Ruwent in Apeldoorn worden niet vergeten, de planten worden dan grondig bekeken en het cactuslied en -leed wordt uitvoerig besproken. Het is een traditie geworden om op Hemelvaartsdag een excursie te maken naar een der grote cactuskwekerijen, zo mogelijk gecombineerd met een bezoek aan een hortus; Aalsmeer, Utrecht, den Haag, Nijmegen en Reeuwijk hebben al een beurt gehad.

Het is van onschatbare waarde voor de Zwolse leden, dat Mevrouw Wurtz steeds bereid is hen met raad en daad bij te staan, geen werk of geen moeite is haar te veel om de leden te helpen en de liefhebberij in het kweken van succulenten te bevorderen, zodat zij met recht de moeder van kring Zwolle genoemd mag worden. Wij hopen, dat zij deze titel nog zeer vele jaren zal blijven dragen.

J. J. E. v. d. THOORN.

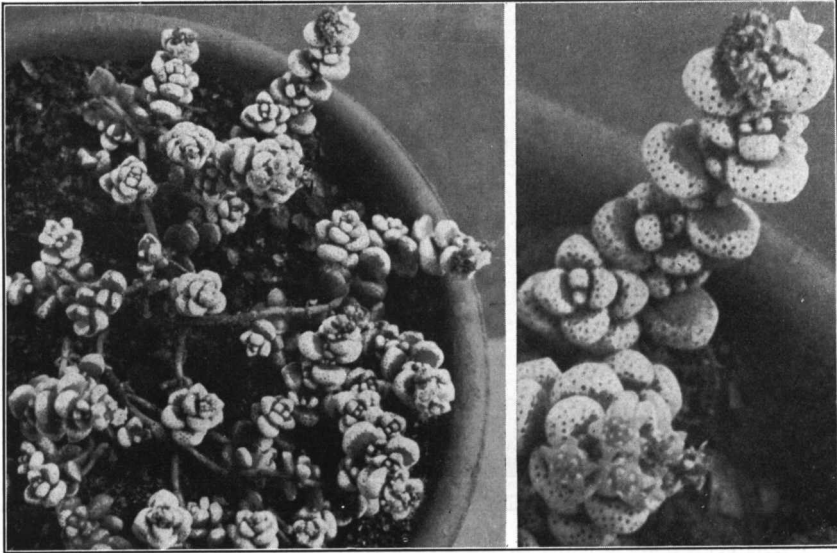
Crassula dasyphylla Harv.

Cr. dasyphylla Harv. in Harv. et Sond.; Fl. Cap. II, 355 (1862).

Sedert het einde van de oorlog treft men in collecties en zelfs reeds hier en daar op kwekerijen een *Crassulasoort* aan, afgebeeld op bijgaande foto. Dit plantje, dat in de zomer zeer gemakkelijk groeit, is de moeite waard nader bekeken te worden, want het is bijzonder mooi. Van de dikke, naar verhouding vrij brede bladen is het onderste deel groen, bovenaan zijn ze opvallend wit met groene punten wat op de foto duidelijk te zien is. De plant groeit volledig horizontaal en bloeit in de zomer met onaanzienlijke groenachtige bloempjes. Overal vindt men deze soort als *Crassula corallina* Schönl. en in alle boeken staat als synoniem opgegeven *Crassula dasyphylla* Harv.

Bij een nadere beschouwing is me echter gebleken, dat we hier te doen hebben met 2 soorten; reeds brachten literatuurstudies me aan het twifelen, doordat in de oorspronkelijke beschrijving van Thunberg duidelijk vermeld staat, data *C. corallina* een spoelvormige wortel moet hebben, iets wat ik aan ons materiaal nooit heb kunnen ontdekken. Evenwel vond ik vorig jaar in de prachtige collectie tekeningen van de Engelse *Crassula*-specialiste Mrs. Vera Higgins afbeeldingen van een plant, die deze spoelvormige wortels inderdaad bezat en vergelijking van de levende planten bracht me al spoedig tot de conclusie, dat er twee soorten zijn, die min of meer duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn. De verschillen zijn als volgt:

Crassula corallina: spoelvormige penwortel; twijgjes liggend, doch niet wortelend; bovenste 2/3 der bladen wit met aanvankelijk fijne, bruinachtige punten, die later groen worden; kroonbladen vrijwel opstaand en wit.

Crassula dasyphylla Harv. (rechts vergroot); de plant toont slechts enkele takjes, vrij spoedig wordt echter een dichte zode van plantjes gevormd. foto: Uitewaal.

Vindplaats: West-Kaapland, volgens Harvey, die daarbij opgeeft, dat dit materiaal een spoelvormige penwortel heeft.

Crassula dasyphylla: wortels draadvormig; twijgjes kruipend, d.w.z. liggend en op de knopen wortelend; bovenste 1/3 der bladen wit met vrij grote, groene punten; kroonbladen uitstaand, later vaak teruggeslagen, geelachtig. Dit is de soort, die wij het meest in cultuur bezitten.

Vindplaats: Oost-Kaapland, eveneens volgens Harvey. *C. simiana* Schönl., welke als synoniem met *C. dasyphylla* wordt beschouwd, is — naar Schönland — eveneens uit Oost-Kaapland afkomstig.

B. K. BOOM.

Coryphantha andreae Purp. et Boed.

Nu het weer tijd wordt, om zaad te bestellen, wil ik uw aandacht vragen voor een plant, die gemakkelijk uit zaad te kweken is en voorspoedig groeit en bloeit. Zeer waarschijnlijk zal het clichéfonds wat zaad van deze soort kunnen aanbieden.

De plant in kwestie is *Coryphantha andreae*, de grote plant, die op nevensgaande foto in het midden is afgebeeld. Ik heb deze plant — dat wil natuurlijk zeggen het zaad van deze plant — zelf in '48 gezaaid. Ze heeft nu een doorsnede van ca. 13 cm bij een hoogte van 9 cm; de hoofdwortel is zeer dik. Het plantenlichaam is groen en in de top sterk wit-wollig. De bloemen hebben een middellijn van ongeveer 5 cm, ze zijn geel van kleur en hebben een bruine streep op de buitenste bloemblaadjes.

Reeds in het derde jaar na het zaaien toide de plant zich met enkele bloemen, nogal laat in de herfst. Nu, als oudere plant, geeft ze elk jaar 8 à 10 bloemen. De vrucht komt pas het jaar na de bevruchting tot rijpheid en ook eerst dan uit de wol te voorschijn.

Ook van een later zaaisel hebben verschillende planten reeds in het derde jaar gebloeid. Gezien het feit, dat *Coryphantha andreae* gemakkelijk

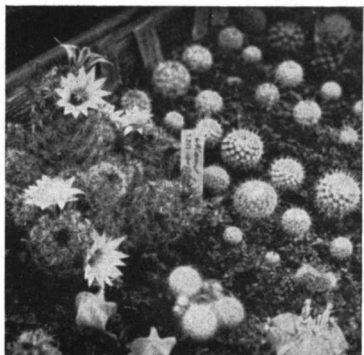
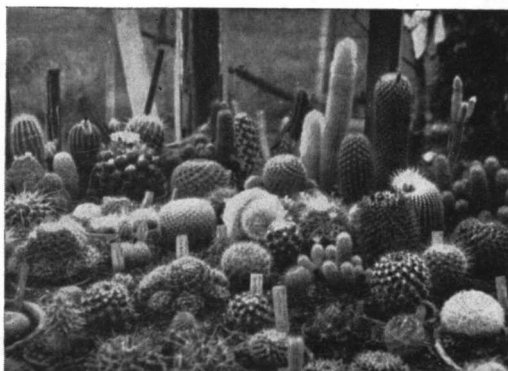
Groep cactussen, met in het midden *Coryphantha andreae*.

foto: Uitewaal.

groeit en bloeit, is het bepaald onnodig de plant te enten.

De cultuur is niet moeilijk; de grond moet natuurlijk goed doorlatend zijn en bij voorkeur een weinig leem bevatten; 's zomers geef ik een redelijke hoeveelheid water maar 's winters wordt mijn plant absoluut droog gehouden bij een temperatuur van 38–40° F.

P. K. LENSSELINK.

Naschrift van de redactie.

De beide *Mammillaria*'s, geheel op de voorgrond van de foto, zijn *Mammillaria woodsii* Craig (in het midden) en *Mam. angularis v. longiseta*, volgens Craig een vorm met lange dorens van *Mam. compressa*. Links ziet u op de foto verder een goedaardige dikzak van een *Ereus knippelianus*, daarachter *Ereus pectinatus var. armatus*, die mooi donker bedoornd is, en weer daarachter *Ereus baileyi*, waarover de heer Lensselink in zijn vorig artikelje het een en ander verteld heeft.

Misschien vinden de lezers het wel aardig, als ik van deze gelegenheid gebruik maak om de heer Lensselink en zijn collectie even aan u voor te stellen. Voor zover zulks althans nodig is, immers, de heer L. bezoekt meestal de jaarlijkse vergaderingen en bijeenkomsten van de vereniging, bovendien voert hij met verschillende leden correspondentie, met als gevolg uitwisseling van ervaringen en van plantenmateriaal, zijnerzijds steeds op zeer grootmoedige wijze. Door zijn beroep heeft hij een grondige kennis van grondsoorten, van bemesting en van bestrijdingsmiddelen tegen ongedierte e.d.

De omstandigheden, waaronder de heer L. zijn planten kweekt, zijn in de ogen van de stedeling ideaal. Hij woont heerlijk buiten — even voorbij het stadje Goor — aan een landelijke weg, waarlangs de koeien lui liggen te herkauwen en de eenzame wandelaar met hun grote, dromerige ogen nastaren. Hij heeft een kas, die naar alle kanten de zon noodt zijn verwarmende, leven brengende stralen door het glas te willen zenden. Binnen, in de kas, is het weliswaar een gegons van vliegen, dat is nu eenmaal een bezwaar van de landelijke omgeving, maar meer dan dat trekken de vele en mooie succulente planten, die op en onder de tabletten hun leven slijten, onze volle belangstelling.

Ik wil ditmaal nu eens geen opsomming geven van het materiaal, dat ik heb gezien, of iets vertellen over zijn kweekwijze, over dat alles vertelt hij zelf in Succulenta. Als korte toelichting op de nevensgaande kiekjes diene het volgende: Op de foto links boven ziet u de heer Lensselink in zijn kas; rechts daarvan een opname van een deel van de mooiste cactussen uit zijn collectie; onderaan links een groep mooie zaailingen benevens een flink, bloeiend exemplaar van een *Mammillaria mazatlanensis*; rechts daarvan ten slotte een foto van een groep fraaie vetplanten, waaronder heel bijzondere soorten.

„Uit de Cactuswereld”

SUKKULENTENKUNDE V.

Het Zwitserse „Sukkulentenkunde V” bevat voor de liefhebber weer veel in teressants. Wetenschappelijk is een artikel van Prof. F. Buxbaum over „Die Gattungen der Mammillarienstufe”. Zo, als misschien bekend is werd het oude geslacht *Mammillaria* in verschillende nieuwere genera onderverdeeld. Eén daarvan is *Ebnerella* Buxb., doch deze naam is ongeldig, omdat de naam *Chilita* Orcutt 1936 prioriteit heeft. Van dit geslacht geeft Buxbaum een verbeterde diagnose en een uitvoerige uiteenzetting. Interessant zijn verder o.m. een opsomming van nieuwe cactusgeslachten sinds 1904, door H. Krainz; het artikel, getiteld: „pH = 8 - Lebensgefahr.” eveneens door Prof. Buxbaum; we willen vragen dit artikel ook in Succ. te mogen publiceren. Verder een artikel van H. Herre „Haworthia-Sammelreise 1953”, ook hierop hopen we later nog terug te komen, want we ontvingen materiaal, op deze reis verzameld, dat nadere bespreking verdiend, en nog een artikel van de hand van de heer Herre over *Welwitschia mirabilis*, de wonderlijkste en beroemdste plant uit Zuidwest-Afrika, waarvan het de heer H. voor het eerst mocht ge-

lukken van door hem zelf eveneens uit zaad gekweekte planten zaailingen te kweken.

LIEFLIJKE DROOMBEELDEN.

In „Succulenta” '53, pag. 55 vertelt de auteur A. Fancier, dat hij zelf wel eens wat mescaline, vervaardigd uit de Duiwelswortel, *Lophophora williamsii*, zou willen innemen om te weten, of al die verhalen van de Indianen, die zeggen dat je daarna in een droomtoestand geraakt, waarbij veelkleurige en lieflijke droombeelden optreden, de toets der kritiek kunnen doorstaan.

Een bekend Engels essayist en romanschrijver, Aldous Huxley, heeft de proef genomen en zijn ervaringen opgetekend in „The Doors of Perception”, verschenen bij Chatto and Windus te Londen, toen hij zich als proefkonijn beschikbaar stelde en vierdeende gram mescaline tot zich had genomen. In „Vrij Nederland” (21 Aug.) vonden wij van dit boek een korte bespreking. Wij citeren daaruit het volgende:

De uitwerking van mescaline ontsloot bij Huxley tegen de verwachting in geen interne wereld van visioenen; de „andere” wereld, die voor hem openging,

existeerde in de buitenwereld, in datgene wat hij met open ogen aanschouwde: bloemen, boeken, of een stoel. Maar hij zag dat op een volkomen nieuwe, ongedacht essentiële wijze. Zijn boeken.... „Als bloemen glansden zij, als ik er naar keek, in hel oplichtende kleuren van robijnen....” Men ziet dingen, waarvoor diepere betekenis. Rode boeken leken men anders blind is. En - voor de thans allesomvattende geest worden tal van secundaire kenmerken der dingen ineens van primaire betekenis zoals kleuren en vouwen en plooiën van een kleed, - achteraf begrijpt Huxley waarom die dingen bij de geniaalste schilders ook voorop staan. Mescaline laat geen kater na, voor een gezond mens is het onschadelijk. Het onderscheidt zich daarin gunstig van alcohol en tabak, waaraan wij meer uitgeven dan aan onderwijs en opvoeding; begrijpelijk overigens, want „de drang om uit het eigen ik en zijn omgeving weg te vluchten is haast begrijpelijk bij iedereen min of meer te allen tijde aanwezig”.

PAPIER UIT CACTUSSEN ?

In het „Vakblad v. d. Bloemisterij” lazen we het volgende berichtje, dat dit weekblad weer uit „Ariadne” had overgenomen, (voor de waarheid staan we dus niet in!), n.l.... „dat men in Mexico proeven doet om papier te fabriceren uit cactussen. Alleen die cactussen, die een hoog percentage cellulose bevatten, schijnen geschikt te zijn. Wie weet, kan men in de toekomst een krant van cactuspapier kopen.”

Wie weet zullen we straks, bij gebrek aan cactussen, een andere hobby moeten bedenken.

HOE OUD WORDT EEN SAGUARO ?

Saguaro is de inlandse naam voor *Carnegiea gigantea*. In Saguaroland Bulletin lazen we, dat zorgvuldige berekeningen hebben uitgemaakt, dat deze plant 200 jaren oud kan worden. Gedurende haar

„kindsheid” groeit de Saguaro heel langzaam, een ongeveer 30 jaar oude plant is niet meer dan 1 meter hoog. Na die tijd groeit ze vlugger en een ca 75 jaar oude plant bereikt een hoogte van 4½ à 6 m. Eerst op die leeftijd vormt ze zijtakken. Zelden heeft men planten aangetroffen hoger dan 15 meter.

„UNUSUAL PLANTS”.

Van de heer J. R. Brown kregen we een fraai plaatwerk (zwart-wit platen), getiteld „Unusual Plants”, 110 spectaculaire fotos van vetplanten (uitg. Abbey Garden Press; Calif.). Brown, vooral in Amerika bekend door publicaties over de vetplanten en bovendien een goed fotograaf, geeft in dit boekwerk een aantal uitgezochte, fraaie afbeeldingen van planten, die men weliswaar niet in elke collectie tegen komt maar die toch ook niet bepaald zeldzaam zijn; de tekst is kort maar duidelijk. Het doorbladeren van zo'n werk is een plezierige en leerzame bezigheid. Jammer alleen, dat zulke werken voor ons zo prijzig zijn.

PLASTIC DAK.

'n Californische cactusvriendin schreef ons, dat ze een plastic dak op haar kas had; onbreekbaar, duurzaam, waterdicht en bovendien houdt plastic de warmte beter in de kas. Het is verkrijgbaar in verschillende kleuren; zij heeft zeegroen. Veel bloemkwekers in Californië hebben reeds plastic daken op hun kassen. Het materiaal is nog vrij duur, ruim één dollar per vierkante voet. Het wordt geleverd ter breedte van 4, bij een lengte van 4, 6 en 8 voet (een voet is ruim 30 cm). Dit plastic wordt vervaardigd in de vorm van gegolfde platen. - Laten we nu dergelijke, gegolfde platen van plastic boven de vernieuwde ingang van het Centraal Station in Amsterdam gezien hebben!

UITEWAAAL.

IN MEMORIAM.

Op 14 September 1954, overleed te Zaandam, de heer J. Brouwer, die 22 jaar geleden het initiatief nam om de kring Zaanstreek op te richten als afdeling van Succulenta, toenmaals Nederlandse Vereniging van Vetplantenverzamelaars. Gedurende vele jaren was de heer Brouwer voorzitter en vice-voorzitter van deze afdeling, die onder zijn leiding een tijd van grote bloei heeft gehad. De heer Brouwer wist met zijn vriendelijk en opwekkend woord de stemming er in te houden. Werden er tentoonstellingen voorbereid, dan was hem niets te veel, hij deed, wat hij kon en spoorde anderen door zijn ijver aan. De heer Brouwer zal in de afdeling Zaanstreek zeer gemist en door de leden niet vergeten kunnen worden. Moge hij rusten in vrede.

AFDELING ZAA NSTREEK.

**import-
export**

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage

Bestuursmededelingen.

LIDMAATSCHAP.

Leden van Succulenta in Nederland, die hun lidmaatschap niet wensen te verlengen, worden, om moeilijkheden te voorkomen, er aan herinnerd, dat het lidmaatschap moet worden opgezegd *vóór 1 December*, schriftelijk aan het secretariaat, Hereweg 19, Lisse of aan het bestuur van de Afdeling, waartoe zij behoren.

Belgische leden, die hun lidmaatschap niet wensen te verlengen, worden verzocht *vóór 1 December* hiervan mededeling te doen aan de secretaresse van Pereskia, Mevrouw LEO GONNISEN, Edm. Thieffrylaan 52, Mortsel, België.

Leden van Pereskia worden vriendelijk verzocht, de contributie voor het jaar 1955, *vóór 10 Januari 1955* te willen storten op postrekening no. 5229.22 ten name van Penningmeester Pereskia, de heer RENÉ VERMEIREN, Edm. Thieffrylaan 98, Mortsel, België.

BETALING CONTRIBUTIES 1954.

Van enkele afdelingen is nog geen overmaking der contributies binnengekomen. De penningmeesters van deze afdelingen worden dringend verzocht, deze bedragen zo spoedig mogelijk te storten op postrekening no. 133550 ten name van Penningmeester Succulenta te Rijperkerk, Friesland.

GRATIS PLANTJES.

De verzending van gratis plantjes aan nieuwe leden is wegens het vergevorderde seizoen stopgezet tot het voorjaar 1955. Leden, die zich *vóór 10 September 1954* opgaven en niet in het bezit zijn

gekomen van deze plantjes, worden verzocht zich in verbinding te stellen met het secretariaat van Succulenta, Hereweg 19, Lisse.

Secretaresse Succulenta.

Ruil- en Verkoopaanbiedingen :

Te koop: prachtige grote kas 4 m lang, 2,50 m breed, 2,50 m hoog, tevens 'n grote verzameling mooie cactussen. Te bevr. bij Mevr. MIDDENDORP, Hazelaarstr. 136, Den Haag, dagelijks tussen 2 en 4 u.

Te koop: zaaitesten 28 x 28 x 7 cm, en 26 x 7 x 5 cm. Adres G. KROONEN, Oranjestraat 40, Dordrecht.

Te koop: Succulenta jrg. 1952 en 1953 voor f 3.50 per stuk, jrg. 1954 de nos 1—5 voor 60 ct. per stuk. Verkade's albums Cactussen, Vetplanten, Pette's cactus album voor f 3.50 per stuk, plus porto. Kamerkasje, glas in lood, 42 x 40 x 33 cm voor f 10.—. Alles in een koop voor f 22.—. W. MEULBLOK, Merodestraat 10, Zevenbergen.

Nieuwe Leden :

H. P. Bendien, Thierensweg 30, Naarden.
Th. Bitter, St. Jansstraat 10, Laren, N.H.
M. Boers, Dahliastraat 104, Den Helder.
G. van Lochem, Volkerinkstr. 9, Almelo.
Mevr. M. Hora Siccama, Pieter de Hooghlaan 1, Soestdijk.

M. Stikkelorum, Laan van Soestbergen 41, Utrecht.

P. W. Verhoeven, Adelborstenstraat 51, Venlo.

A. Timmermans, Ziggenstr. 18, Geldrop.
F. G. van de Vijver, Velpsestraat 61b, Den Haag.

P. Storm, Soesterweg 119, Amersfoort.

D. BOUWMAN

**Binnenl. Groothandel
Export**

Grote sortering Cactussen
en prima Vetplanten

DIJKWEG 56a — HONSELERSDIJK — TELEFOON K. 1740—5168

Flinke sortering

Import - Export

Cactussen en andere Vetplanten

bij **W. J. van Kempen**

Driehuizerweg 327, Brakkestein, Nijmegen, Tel. 23377, Giro 547230

ZAADVERKOOP

Aanbieding ten bate van het Clichéfonds.

EERST LEZEN, DAARNA BESTELLEN.

1. Schrijf uw bestelling NIET op een giro- of postwisselstrookje en ook niet op een aan beide zijden beschreven briefkaart.

2. Geef, omdat de voorraad van verschillende soorten klein is, altijd enkele soorten op, die als remplaçanten kunnen dienen.

3. Word niet ongeduldig als uw bestelling niet dadelijk wordt uitgevoerd. Vele importzaden die op de lijst voorkomen, zijn nog niet in mijn bezit.

4. De Delospermasoorten 33-39 overgeplant in Mei op een beschutte plaats, in de volle grond (dus uit de pot) liefst op een helling of in een rotstuijn, bloeien de gehele zomer tot diep in de herfst, zeer overvloedig.

5. Bestel alleen de zaden, die voorkomen in het laatst verschenen nummer van Succulenta en nooit zaden uit vorige nummers, die in het laatste nummer niet aangeboden worden.

6. De Belgische leden worden dringend verzocht per postmandaat te betalen en niet per giro, daar voor de overschrijving het invullen van formulieren noodzakelijk is, hetgeen vertraging verorzaakt.

7. De pakjes bevatten minstens 30 Mesem- en 20 Cactuszaden. Toezending volgt uitsluitend na ontvangst van het verschuldigde bedrag, vermeerderd met f 0.15 voor verzendkosten.

Verzoeken het bedrag over te maken per postwissel of door overschrijving of storting op postrekening 39 89 72 ten name van Mej. J. J. E. VAN DEN THOORN, Elburgerweg 57 te Apeldoorn.

1	Lithops alpina	f 0.25
2	— aucampiae	f 0.25
3	— bella	f 0.25
4	— bromfieldii	f 0.25
5	— edithae	f 0.25
6	— elisabethae	f 0.25
7	— erniana	f 0.25
8	— gracilidelineata	f 0.25
9	— helmetii	f 0.25
10	— herrei	f 0.25
11	— insularis	f 0.25
12	— julii pallida	f 0.25
13	— karasmontana	f 0.25
14	— kuibisensis	f 0.25
15	— kunjansensis	f 0.25
16	— lactea	f 0.25
17	— lateritia	f 0.25
18	— lericheana	f 0.25
19	— olivacea	f 0.25
20	— opalina	f 0.25
21	— otzeniana	f 0.25
22	— marmorata	f 0.25
23	— mickbergensis	f 0.25
24	— peersii	f 0.25
25	— pseudotruncatella	f 0.25
26	— pulmonuncula	f 0.25
27	— salicola	f 0.25

28	Lithops summitatum	f 0.25
29	— terricolor	f 0.25
30	— triebneri	f 0.25
31	Bijlia cana	f 0.25
32	Conophytum bilobum	f 0.25
33	Delosperma ashtonii	f 0.25
34	— carolinense	f 0.25
35	— macellum	f 0.25
36	— mahonii	f 0.25
37	— rogersiae	f 0.25
38	— saturatum	f 0.25
39	— sutherlandii	f 0.25
40	Dinteranthus vanzijlii (vroeger Lithops vanzijlii)	f 0.25
41	— microspermus	f 0.25
42	— pole evansii	f 0.25
43	Lapidaria margaretae	f 0.25
44	Ophthalmophyllum schlechteri	f 0.25
45	Pleiospilos hilmari	f 0.25
46	Rhinephyllum broomii	f 0.25
47	Haworthia gemengd	f 0.30
48	Aloe variegata	f 0.35
49	Anacampseros rufescens	f 0.20
50	Astrophytum myriostigma	f 0.35
51	Astrophytum ornatum	f 0.35
52	Aylostera, gemengd	f 0.25
53	Cleistocactus strausii	f 0.30
54	Coryphantha andreae	f 0.40
55	Echinopsis (Pseudolobivia) kermesina, fraai rood bl.	f 0.40
56	Etus grusonii	f 0.30
57	Frailea grahliana	f 0.30
58	— colombiana	f 0.30
59	Gymnocalycium gibbosum	f 0.30
60	— gibb. caespitosum	f 0.30
61	— gibbosum ferox	f 0.30
62	— hennissii	f 0.30
63	— mihanovichii var. pararetaense (zeldzaam)	f 0.50
64	— monvillei	f 0.30
65	— saglionis	f 0.30
66	Lobivia walterspielii	f 0.30
67	Mammillaria angularis	f 0.30
68	— bocasana	f 0.30
69	— centricirra longiseta	f 0.30
70	— hahniana	f 0.30
71	— parkinsonii	f 0.30
72	— sheldonii	f 0.30
73	Notocactus graessneri	f 0.30
74	— haselbergii	f 0.30
75	— leninghausii	f 0.30
76	— tabularis	f 0.30
77	Opuntia, gemengd	f 0.25
78	Parodia sanguiniflora	f 0.30
79	Oreocereus celsianus	f 0.40
80	— houlettianus	f 0.40
81	— trollii	f 0.40
82	Parodia aureispinus	f 0.30
83	Rebutia gemengd	f 0.25
84	— minuscula	f 0.25
85	— senilis var. elegans	f 0.30
86	— sen. v. violaciflora	f 0.30
87	— sieperdaiana	f 0.30
88	Trichocereus pasacanus	f 0.40
89	— peruvianus	f 0.30
90	— spachianus	f 0.30

Brieven en betalingen betreffende de zaadverkoop richten aan Mej. J. J. E. VAN DEN THOORN, "de Ruwent", Elburgerweg 57, Apeldoorn.